

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju, przyjęta przez Organizację Narodów Zjednoczonych, jest odpowiedzią wspólnoty międzynarodowej na globalne wyzwania i tendencje związane ze zrównoważonym rozwojem. Agenda, której centralnym elementem są cele zrównoważonego rozwoju, stanowi polityczne ramy dla

przemian mających na celu eliminację ubóstwa i osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w skali globalnej. Program ten zapewnia równowagę pomiędzy trzema płaszczyznami zrównoważonego rozwoju, czyli wymiarem gospodarczym, społecznym i środowiskowym, przy czym uwzględnia kluczowe kwestie rządów

oraz pokojowych społeczeństw. Uznano w nim także zasadnicze powiązania między jego celami i zadaniami. Agenda musi zostać zrealizowana w całości, a nie fragmentarycznie.

Przekształcenie milenijnych celów rozwoju w cele zrównoważonego rozwoju odzwierciedla zmianę podejścia do

globalnego rozwoju. Takie podejście, oparte na zrównoważonym rozwoju i prawach człowieka, jest w pełni zgodne z wartościami i zasadami Unii Europejskiej. Zasadnicze znaczenie dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju mają partnerstwa z udziałem wielu zainteresowanych stron. Unia Europejska i jej

państwa członkowskie dążą do zapewnienia wszystkim ludziom godnego życia w sposób, który pogodzi dobrobyt gospodarczy, efektywność ekonomiczną, pokojowe życie społeczeństw i integrację społeczną z odpowiedzialnością środowiskową. Dzięki temu działania zostaną ukierunkowane na eliminację ubóstwa,

zmniejszenie podatności na zagrożenia i zmniejszenie nierówności, aby nikt nie został pominięty. Przyczyniając się do realizacji agendy, Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą jednocześnie wspierać silniejszą, bardziej stabilną, integracyjną, bezpieczną i dobrze prosperującą

Europę. Unia Europejska i jej państwa członkowskie muszą reagować na bieżące globalne wyzwania i możliwości. Będą zatem realizować tę agendę we wszystkich politykach wewnętrznych i zewnętrznych, stosując podejście kompleksowe i strategiczne, w wyważony i spójny sposób, włączając do nich wszystkie trzy

wymiary zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniając powiązania między poszczególnymi celami zrównoważonego rozwoju, jak również szersze skutki ich krajowych działań na szczeblu międzynarodowym i globalnym. Czynnikiem o kluczowym znaczeniu dla osiągnięcia tych wspólnych celów jest zjednoczone

działanie Unii Europejskiej. Unia i jej państwa członkowskie zobowiązują się zatem do lepszej współpracy w celu osiągnięcia większej spójności między państwami członkowskimi a unijnymi instytucjami. Unia Europejska i jej państwa członkowskie muszą być zjednoczone w swojej różnorodności, korzystając z

rozmaitych doświadczeń i podejść oraz pamiętając o przewagach komparatywnych, którymi dysponują wobec innych. Dialog polityczny jest ważnym sposobem szerzenia zasad dotyczących rozwoju. Jednocześnie ma on wymiar prewencyjny, ponieważ dąży do zabezpieczenia przestrzegania wartości Unii Europejskiej.

Unia i jej państwa członkowskie będą wprowadzać kwestie poszanowania praw człowieka, demokracji, praworządności i równouprawnienia płci do swojego dialogu politycznego. Dialog prowadzony z rządami krajów partnerskich, ale nie tylko, będzie ważną platformą działania, która pozwoli promować

wspólną wizję, dokonywać regularnych przeglądów postępów i określać odpowiednie środki wspierające. Unia Europejska i jej państwa członkowskie cenią udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego w rozwoju i zachęcają wszystkie grupy społeczeństwa do aktywności. Uznają one, że organizacje

społeczeństwa obywatelskiego odgrywają wiele ról, gdyż propagują demokrację, walczą o uznanie przynależnych praw, bronią praworządności, sprawiedliwości społecznej i praw człowieka. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą sprzyjać tworzeniu przestrzeni dla społeczeństwa

obywatelskiego oraz zwiększać swoje wsparcie na rzecz budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, aby wzmocnić ich pozycję w procesie rozwoju, a także promować dialog polityczny, społeczny i gospodarczy. Uznając, że agenda musi zostać zrealizowana jako całość, nie zaś w sposób

wybiórczy, Unia Europejska i jej państwa członkowskie zajmą się gamą przekrojowych elementów koniecznych do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i przyspieszenia transformacji. W polu zainteresowania znajdą się kwestie młodzieży, równouprawnienia płci, mobilności i migracji, zrównoważonej energii i zmiany

klimatu, inwestycji i handlu, dobrych rządów, demokracji, praworządności i praw człowieka, a także zagadnienia dotyczące innowacyjnej współpracy z bardziej zaawansowanymi krajami rozwijającymi się oraz uruchamiania i wykorzystywania zasobów krajowych. Globalny wzrost demograficzny i zmiany

demograficzne w połączeniu ze zmianami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi stwarzają możliwości i stanowią poważne wyzwania dla zrównoważonego rozwoju. Kluczowe znaczenie dla propagowania odpowiedzialnego obywatelstwa, rozwijania zrównoważonych i zamożnych społeczeństw i

zwiększenia zatrudnienia młodych ma zaspokojenie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Eliminacja ubóstwa, zwalczanie dyskryminacji i nierówności oraz niepomijanie nikogo stanowią trzon unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju. Ubóstwo jest wielowymiarowe i obejmuje aspekty

gospodarcze, społeczne, środowiskowe, kulturowe i polityczne. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą dążyć do tego, aby wyeliminować głód i wszelkie formy niedożywienia, oraz propagować powszechną opiekę zdrowotną, powszechny dostęp do edukacji i kształcenia dobrej jakości, właściwą i trwałą

ochronę socjalną oraz godną pracę dla wszystkich w zdrowym środowisku. Postępy w tych obszarach zapewnią mocniejszy fundament dla zrównoważonego rozwoju. Niedożywienie i niewłaściwe żywienie są poważną przeszkodą w rozwoju i obciążeniem na całe życie, ponieważ powodują deficyty

poznawcze, obniżają zdolności dzieci do nauki w szkole, a także prowadzą do problemów zdrowotnych i zmniejszonej wydajności w pracy. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą pracować nad zapewnieniem wszystkim ludziom dostępu do przystępnej cenowo, bezpiecznej, wystarczającej i bogatej w

składniki odżywcze żywności. Zostaną podjęte skoordynowane, przyspieszone i międzysektorowe wysiłki w celu wyeliminowania głodu, zwiększenia zdolności w zakresie dywersyfikacji produkcji żywności na szczeblu lokalnym i regionalnym, zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia oraz

zwiększenia odporności wśród osób najbardziej podatnych na zagrożenia, zwłaszcza w krajach borykających się z przedłużającymi się lub powtarzającymi się kryzysami. Państwa będą nadal inwestować we wczesne etapy rozwoju dzieci poprzez eliminowanie wszelkich form niedożywienia, w tym prowadzących

do zahamowania wzrostu i wyniszczenia dzieci. Będzie to polegać między innymi na wsparciu podstawowych usług w zakresie opieki zdrowotnej, żywienia, wody, infrastruktury sanitarnej i higieny, a także ochrony socjalnej. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą wspierać najuboższe

społeczności w działaniach mających poprawić dostęp wszystkich osób do ziemi, żywności, wody oraz czystej, przystępnej cenowo i zrównoważonej energii przy unikaniu szkodliwego wpływu na środowisko. Będą one propagować inicjatywy strategiczne i wspierać kraje partnerskie w opracowywaniu i wdrażaniu

zintegrowanego podejścia mającego na celu podjęcie konkretnych działań dotyczących najbardziej istotnych powiązań między ziemią, żywnością, wodą i energią. Znaczny wzrost zapotrzebowania na wodę i niedoboru wody, przewidywany w ciągu najbliższych dziesięcioleci, stworzy duże wyzwania, zwłaszcza

w zakresie przystosowywania się do zmiany klimatu. Powszechny dostęp do bezpiecznej wody pitnej, infrastruktury higienicznej ma zasadnicze znaczenie dla zdrowia i dobrostanu, wzrostu i wydajności. Zasoby wodne są również szczególnie narażone w związku z degradacją środowiska, w tym zmianą klimatu, co z

kolei zagraża rolnictwu i bezpieczeństwu żywnościowemu. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą wspierać zrównoważoną i zintegrowaną gospodarkę wodną, a także wydajniejsze użytkowanie wody i jej odzyskiwanie, przyjmując między innymi bardziej strategiczne podejście do rozwoju

regionalnego i integracji. W życiu ludzi zdrowie ma zasadnicze znaczenie i jest kluczowe dla sprawiedliwego i trwałego wzrostu i rozwoju, w tym dla eliminacji ubóstwa. Unia Europejska i jej państwa członkowskie potwierdzają swoje zobowiązanie do ochrony i wspierania prawa każdej osoby do

najwyższego osiągalnego poziomu zdrowia fizycznego i psychicznego w dążeniu do wspierania godności ludzkiej, dobrostanu i dobrobytu. Unia będzie nadal wspomagać kraje partnerskie w ich staraniach na rzecz utworzenia silnych, odpornych i dobrej jakości systemów opieki zdrowotnej

zapewniających równy dostęp do usług zdrowotnych i powszechną opiekę zdrowotną. W tym celu Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą pomagać krajom rozwijającym się w szkoleniu pracowników służby zdrowia, ich rekrutacji, obsadzaniu na stanowiskach i ciągłym rozwoju zawodowym. Będą również

wspierać badania, inwestycje i rozwój w zakresie nowych technologii medycznych. Zapewnianie dostępu do wysokiej jakości edukacji dla wszystkich jest zasadniczym warunkiem umożliwiającym stworzenie młodzieży szans na zatrudnienie oraz długotrwały rozwój. Unia Europejska i jej państwa członkowskie

będą wspierać integracyjne uczenie się przez całe życie oraz sprawiedliwą, dobrej jakości edukację, szczególnie we wczesnym dzieciństwie i na poziomie szkoły podstawowej. Będą one również propagować edukację na poziomie średnim i wyższym, szkolenie techniczne i zawodowe, a także uczenie się oparte na

pracy i uczenie się dorosłych, w tym w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych. Przedmiotem szczególnej uwagi będą możliwości kształcenia i szkolenia dla dziewcząt i kobiet. Unia Europejska i jej państwa członkowskie zintensyfikują swoje wysiłki, by zapewnić wszystkim obywatelom

wiedzę, umiejętności, zdolności i prawa, których potrzebują, aby godnie żyć, w pełni odpowiedzialnie i efektywnie uczestniczyć w życiu społecznym oraz wносить pozytywny wkład w życie społeczne i gospodarcze swojej społeczności oraz w ochronę środowiska. Należy zwrócić uwagę na potrzeby, prawa i

aspiracje dzieci. Kompleksowe działania dotyczące małych dzieci znajdują się wśród środków o największym potencjale gospodarczym i społecznym. Unia Europejska i jej państwa członkowskie zintensyfikują swoje wysiłki mające na celu zapewnienie dzieciom bezpiecznego i wzbogacającego środowiska,

które jest ważnym elementem sprzyjającym tworzeniu się zdrowego pokolenia młodych ludzi zdolnych w pełni wykorzystać swój potencjał. Ponadto uznają, że każde dziecko zasługuje na spokojne dzieciństwo i dobrej jakości edukację, także w sytuacjach nadzwyczajnych i kryzysowych, by uniknąć ryzyka

pojawienia się tak zwanego straconego pokolenia. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą współpracować z krajami partnerskimi w celu lepszej ochrony dzieci i zwiększenia ich udziału w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą. Do najuboższych w swoich społecznościach często

należą osoby niepełnosprawne. W swojej współpracy na rzecz rozwoju Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą brać pod uwagę specjalne potrzeby tych osób. Jednym z głównych wyzwań pozostanie utworzenie wystarczającej liczby dobrej jakości miejsc pracy dla młodych ludzi. Aby propagować prawa

młodych ludzi i ułatwiać ich udział w życiu społecznym, obywatelskim i gospodarczym oraz aby zapewnić ich pełne uczestnictwo w sprzyjającym włączeniu społecznemu wzroście gospodarczym i zrównoważonym rozwojowi, konieczne są odpowiednio ukierunkowane polityki i właściwe inwestycje. Młodzi ludzie

powinni również uczestniczyć w procesach demokratycznych i przyjmować role liderów. Zaniedbanie ich edukacji, zatrudnienia oraz potrzeb społecznych i politycznych zagrazi realizacji celów zrównoważonego rozwoju i zwiększy ich podatność na wpływ środowisk przestępczych oraz na

radyzalizację, zwłaszcza w sytuacjach konfliktu. Unia Europejska i jej państwa członkowskie skoncentrują się na konkretnych zadaniach służących zaspokajaniu potrzeb młodzieży, zwłaszcza młodych kobiet i dziewcząt, poprzez zwiększanie możliwości znalezienia dobrego zatrudnienia i

perspektyw w dziedzinie przedsiębiorczości, które będą wspierane poprzez skuteczne polityki edukacyjne, szkolenie zawodowe, rozwijanie umiejętności oraz dostęp do technologii i usług cyfrowych. Będzie to miało na celu wykorzystanie potencjału w zakresie innowacji cyfrowych i stworzenie

możliwości czerpania korzyści z postępu technologicznego. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą także dążyć do wzmocnienia praw młodych ludzi i umocnienia ich pozycji w prowadzeniu spraw publicznych, w tym przez wspieranie ich udziału w lokalnej gospodarce, lokalnym społeczeństwie i

podejmowaniu decyzji, w szczególności poprzez organizacje młodzieżowe. Równość kobiet i mężczyzn, niezależnie od wieku, ma zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego rozwoju. Ma ona efekt wzmagający w procesie eliminacji ubóstwa i jest kluczem otwierającym drogę do rozwoju demokratycznych społeczeństw

opartych na poszanowaniu praw człowieka, sprawiedliwości społecznej i zrównoważonym rozwoju. Ponadto z równouprawnieniem płci wiąże się zwiększenie dobrobytu i stabilności oraz lepsze rezultaty w obszarach takich, jak zdrowie i edukacja. Unia Europejska i jej państwa członkowskie

uważają, że kobiety i dziewczęta w kluczowy sposób przyczyniają się do pobudzania rozwoju i zmian, między innymi odgrywają dużą rolę w budowaniu pokoju, rozwiązywaniu konfliktów oraz działaniach humanitarnych. Wiele kobiet i dziewcząt jest jednak w dalszym ciągu pozbawionych praw,

zasobów i prawa głosu. Różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn przeplatają się z innymi formami wykluczenia. Propagowanie poprawy pozycji kobiet i dziewcząt oraz równouprawnienia płci wymaga pracy z chłopcami, mężczyznami, dziewczętami i kobietami, by pomóc im zrozumieć prawa, koncepcję

równouprawnienia i role w społeczeństwie. Oznacza to również współpracę z ważnymi osobami w społeczeństwie, takimi jak nauczyciele oraz przywódcy religijni i społecznościowi, aby wyeliminować dyskryminację wobec dziewcząt i kobiet. Unia Europejska i jej państwa członkowskie zapewnią konsekwentne

włączanie perspektywy płci do głównego nurtu wszystkich polityk, gdyż w zasadniczy sposób przyczynia się to do pomyślnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Przyspieszone zostaną wysiłki mające na celu zapewnienie równouprawnienia płci i wzmocnienie pozycji kobiet poprzez

pogłębienie wielostronnych partnerstw, wzmocnienie zdolności w zakresie sporządzania budżetu i planowania z uwzględnieniem aspektu płci i zapewnienie aktywnego udziału kobiet i organizacji kobiecych w procesie podejmowania decyzji. Kultura jest jednym z czynników rozwoju, jak również istotnym jego

elementem, może też ułatwiać włączenie społeczne, korzystanie z wolności słowa, budowanie tożsamości, wzmocnianie pozycji obywateli i zapobieganie konfliktom, przy jednoczesnym wzmocnianiu wzrostu gospodarczego. Podkreślając, że Unia Europejska kieruje się uniwersalnością, niepodzielnością,

wzajemnym powiązaniem i współzależnością wszystkich praw człowieka, Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą propagować dialog i współpracę między kulturami oraz różnorodność kulturową. Będą również chronić dziedzictwo kulturowe, pobudzać sektor kultury i sektor kreatywny oraz

wspierać polityki kulturalne, jeśli mogłyby one przyczynić się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem lokalnych warunków. Unia Europejska i jej państwa członkowskie podejmą działania, aby zmniejszyć różnice w wynikach i propagować równe szanse dla wszystkich. W ten sposób zapewnią

bezpośrednie wsparcie najuboższym i najbardziej podatnym na zagrożenia grupom społecznym, a jednocześnie pomogą w promowaniu bardziej trwałego wzrostu, który w większym stopniu będzie sprzyjał włączeniu społecznemu i nie będzie zagrażał zdolności przyszłych pokoleń do zaspokojenia swoich potrzeb.

Wzrost gospodarczy jest trwały i przynosi większe korzyści najuboższym, jeżeli sprzyja włączeniu społecznemu. Unia Europejska i jej państwa członkowskie w walce z różnicami w traktowaniu będą również wspierać skuteczne, trwałe i sprawiedliwe systemy zabezpieczenia społecznego, aby zapewnić

bezwarunkowy dochód podstawowy, zapobiegać powrotowi do skrajnego ubóstwa i budować odporność. Ocenia uwarunkowania i tendencje w zakresie nierówności gospodarczych i społecznych oraz ulepszą swoje narzędzia i podejścia, aby miały one większą skuteczność w walce z brakiem równości. Do głównego

nurtu swojej współpracy na rzecz rozwoju Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą włączać kwestię ograniczenia różnic w traktowaniu i będą wspierać innowacyjne praktyki społeczne. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą wzmacniać odporność, zwłaszcza wśród grup podatnych na zagrożenia, w

obliczu kryzysów środowiskowych i wstrząsów gospodarczych, klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka, konfliktów oraz globalnych zagrożeń dla zdrowia. Pozytywny wpływ na wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu i na zrównoważony rozwój może mieć dobre zarządzanie migracją i

mobilnością. Dzięki przenoszeniu wiedzy, umiejętności i zdolności produkcyjnych legalna migracja i mobilność mogą przynosić korzyści samym migrantom, ich rodzinom oraz krajom pochodzenia i krajom docelowym. Z drugiej strony, migracja nieuregulowana może powodować poważne problemy i negatywnie

wpływać na kraje pochodzenia, kraje tranzytu i kraje docelowe. Dzisiaj migracja staje się coraz bardziej palącym problemem zarówno dla krajów rozwijających się, jak i krajów rozwiniętych. Mogą się zdarzyć sytuacje, w których populacjom migrantów odmawia się praw człowieka, dostępu do zdrowia i

edukacji i w których grozi im, że padną ofiarami przymusowej pracy i handlu ludźmi. Wzmocnione zaangażowanie będzie przyczyniać się do ułatwienia bezpiecznej, uporządkowanej, legalnej i odpowiedzialnej migracji i mobilności, w tym poprzez wdrażanie zaplanowanych i dobrze zarządzanych polityk

migracyjnych. Kwestie związane z migracją przeplatają się z wieloma obszarami polityki, w tym dotyczącymi rozwoju, dobrych rządów, bezpieczeństwa, praw człowieka, zatrudnienia, zdrowia, edukacji, rolnictwa, bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony socjalnej i środowiska, w tym zmiany klimatu. Unia Europejska

i jej państwa członkowskie przyjmą bardziej skoordynowane, całościowe i usystematyzowane podejście do migracji, maksymalizując synergie i stosując niezbędne środki nacisku przez wykorzystanie wszystkich stosownych unijnych polityk, instrumentów i narzędzi, w tym w zakresie rozwoju i handlu.

Poprzez politykę rozwoju Unia Europejska i jej państwa członkowskie zajmą się pierwotnymi przyczynami migracji nieuregulowanej i będą między innymi przyczyniać się do trwałej integracji migrantów w krajach i społecznościach przyjmujących oraz pomagać w zapewnianiu pomyślnej

reintegracji społeczno-ekonomicznej migrantów powracających do swoich krajów pochodzenia lub tranzytu. Działania będą obejmować promowanie inwestycji, handlu i innowacji w krajach partnerskich w celu zwiększenia wzrostu gospodarczego i możliwości zatrudnienia. Unia Europejska i jej państwa

członkowskie nasilą starania zmierzające do wyeliminowania pierwotnych przyczyn migracji nieuregulowanej i przymusowych wysiedleń oraz do propagowania lepszego zarządzania migracją we wszystkich jej aspektach w krajach partnerskich. Będzie to jeden z kluczowych elementów dialogu Unii w zakresie polityki

zagranicznej, między innymi poprzez opracowywanie w sposób przejrzysty i demokratyczny dostosowanych do potrzeb reakcji i wzmocnionych partnerstw. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą działać na rzecz godności i odporności osób wysiedlonych przymusowo i długoterminowo oraz ich włączenia w

życie gospodarcze i społeczne krajów i społeczności przyjmujących, gdyż dostrzegają, że zdolności wysiedleńców są istotnym mobilnym zasobem niezbędnym do zbudowania ich odporności i rozpoczęcia nowego życia, a także wkładem w życie społeczności, które ich przyjmują. Unia Europejska i jej

państwa członkowskie będą stosować podejście oparte na prawach, zwracając szczególną uwagę na kobiety, małoletnich pod opieką i bez opieki oraz na osoby w dużym stopniu podatne na zagrożenia. Będą one chronić długoterminowe struktury społeczne i uwzględniać w ogólnym planowaniu działań na rzecz

rozwoju osoby długotrwale wysiedlone, w tym poprzez dostęp do edukacji i godnych miejsc pracy. Dobrostan człowieka i odporność społeczeństw są uzależnione od zdrowego środowiska i sprawnie funkcjonujących ekosystemów. Degradacja środowiska, zmiana klimatu, ekstremalne zjawiska pogodowe oraz klęski

żywiłowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka mogą uniemożliwić czerpanie korzyści płynących z rozwoju i zatrzymać postęp gospodarczy, zwłaszcza w stosunku do osób ubogich. Mogą zwiększać potrzeby i podatność na zagrożenia, zagrażać pokojowi i stabilności oraz powodować migracje na

wielką skalę. Poza prowadzeniem ukierunkowanych działań, kwestie środowiskowe należy uwzględniać we wszystkich sektorach współpracy na rzecz rozwoju, w tym poprzez podejmowanie działań zapobiegawczych. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą promować efektywną gospodarkę

zasobami oraz zrównoważoną konsumpcję i produkcję, w tym zrównoważone gospodarowanie chemikaliami i odpadami, aby wzrost gospodarczy nie musiał oznaczać degradacji środowiska i aby umożliwić przejście do gospodarki o obiegu zamkniętym. Decydujące znaczenie dla powodzenia działań będzie mieć

również odpowiedzialny sektor prywatny i konsekwentne stosowanie zasady odpowiedzialności finansowej za zanieczyszczanie środowiska. Elementy te pomogą w tworzeniu zdolności w zakresie włączania celów związanych ze zrównoważeniem środowiskowym, zmianą klimatu oraz dążenia do

ekologicznego wzrostu gospodarczego do głównego nurtu krajowych i lokalnych strategii rozwoju. Ponadto w lepszy sposób wykorzystają naukę, technologię i innowacje do propagowania zrównoważenia środowiskowego oraz będą zachęcać partnerów do korzystania z wyczerpujących danych i informacji

dostępnych dzięki europejskim i międzynarodowym programom obserwacji Ziemi w celu podejmowania decyzji na podstawie faktów i z uwzględnieniem stanu środowiska. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą wspierać ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów naturalnych oraz zrównoważone zarządzanie

nimi, a także ochronę i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i ekosystemów, w tym lasów, oceanów, obszarów przybrzeżnych, dorzeczy i innych, z myślą o zapewnieniu usług ekosystemowych. Zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą zwalczać nielegalne

pozyskiwanie drewna i związany z tym handel, degradację gleby i lasów, susze i utratę różnorodności biologicznej. Będą promować dodatkowe korzyści płynące ze zrównoważonego zarządzania, w tym zwiększanie odporności na zmianę klimatu i przystosowywanie się do niej. Będą w większym stopniu

uwzględniać kwestie zrównoważonego rozwoju we wszystkich sektorach współpracy oraz zapewnią zwiększoną obecność kwestii środowiskowych w dialogach ze swoimi partnerami. Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą promować stosowanie rozliczania kapitału naturalnego. Będą wspierały lepsze

zarządzanie i budowanie zdolności w zakresie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, łącznie z zapobieganiem nielegalnej eksploatacji lasów. Będą również zachęcać do zaangażowania lokalnych zainteresowanych stron i poszanowania praw wszystkich ludzi, w tym ludów tubylczych i społeczności

lokalnych. Aby oceany były zdrowe i urodzajne, Unia Europejska i jej państwa członkowskie będą promować ochronę i odbudowę ekosystemów morskich, zrównoważone gospodarowanie zasobami oceanów i zrównoważone rybołówstwo, w tym poprzez lepsze zarządzanie oceanami i rozwój niebieskiej gospodarki. Unia

Europejska i jej państwa członkowskie będą uwzględniać środowisko i zmianę klimatu we wszystkich swoich strategiach współpracy na rzecz rozwoju, w szczególności poprzez promowanie właściwej równowagi między łagodzeniem zmiany klimatu a przystosowywaniem się do niej. Będą przyczyniać się

do wyłaniania lokalnych liderów działań klimatycznych oraz aktywnie upowszechniać i doskonalić projekty w zakresie najlepszych praktyk, w tym poprzez wspieranie wielostronnych platform. Energia jest szczególnie ważnym uwarunkowaniem rozwoju i kluczowym elementem rozwiązań dla zrównoważonej planety.